

1. "Η Αδελφότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας"

Γ' Γυμν. 3 διδακτικές ώρες

Στόχοι Μαθήματος

- Να κατανοήσουν οι μαθητές τις έννοιες της κοινής πίστης, του κοινού Πατέρα, της κοινής εστίας και της λειτουργίας του σώματος της Εκκλησίας.
- Να αναπτύξουν αίσθηση της αδελφосύνης και της ενότητας μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία.
- Να εξερευνήσουν τρόπους με τους οποίους η αδελφότητα εκφράζεται στη σύγχρονη κοινωνία.

Δομή του Μαθήματος

1^η διδακτική ώρα

1. Εισαγωγή (10 λεπτά)

- Χαιρετισμός και προσευχή.
- Σύντομη αναφορά στους στόχους του μαθήματος.
- Εισαγωγική συζήτηση για την έννοια της αδελφότητας στην καθημερινή ζωή.

2. Ενότητα 1: Κοινή Πίστη (15 λεπτά)

- Διαβάστε το α' κείμενο

Η ενότητα των πιστών που υπάρχει στον λατρευτικό χώρο σφυρηλατείται από την ειρήνη και την αγάπη. Αυτές δένουν τους ανθρώπους και ιδιαίτερα τους πιστούς, ενώ η ταραχή και το μίσος τούς χωρίζουν. Γι' αυτό ακούγονται στην εκκλησία τα «έν ειρήνη τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» και «Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν». Σχολικό Βιβλίο Θρησκευτικών Α' Λυκείου, Διδ. Εν. 15

- Συζήτηση: «Πώς η κοινή πίστη ενώνει τους πιστούς;

Η κοινή πίστη λειτουργεί ως ισχυρή δύναμη ενότητας στην Ορθόδοξη Εκκλησία, συνδέοντας τους πιστούς μέσα από τις κοινές διδασκαλίες, τις ιερές τελετές, τις ηθικές αξίες και την αλληλεγγύη. Μέσω της κοινής πίστης, οι χριστιανοί αναπτύσσουν μια αίσθηση του ανήκειν και μια πνευματική κοινότητα που τους στηρίζει και τους καθοδηγεί στη ζωή τους.

Δραστηριότητα: Γράψτε σε ομάδες ένα σύντομο κείμενο για το τι σημαίνει η κοινή πίστη για την ομάδα σας.

Η κοινή μας πίστη δημιουργεί ένα αίσθημα αδελφосύνης, καθώς όλοι μας αναγνωρίζουμε τον Θεό ως κοινό Πατέρα. Αυτή η σχέση μας ενθαρρύνει να

συγχωρούμε και να αγαπάμε ο ένας τον άλλον, όπως μας διδάσκει ο Χριστός. Επιπλέον, η κοινή λατρεία και η συμμετοχή μας στις ιερές ακολουθίες ενισχύουν την ενότητα και την πνευματική μας ανάπτυξη.

Σε πρακτικό επίπεδο, η κοινή πίστη μας ενθαρρύνει να βοηθούμε όσους έχουν ανάγκη και να συμμετέχουμε ενεργά σε φιλανθρωπικές δράσεις, προσφέροντας αγάπη και υποστήριξη στην κοινότητά μας. Η αίσθηση ότι ανήκουμε σε μια μεγαλύτερη πνευματική οικογένεια μας δίνει δύναμη και ενθάρρυνση να συνεχίζουμε να ζούμε σύμφωνα με τις αρχές της πίστης μας.

Η κοινή πίστη είναι, λοιπόν, η πηγή της ενότητας, της αλληλεγγύης και της αγάπης που χαρακτηρίζει την ομάδα μας. Είναι αυτό που μας καθοδηγεί, μας ενώνει και μας δίνει το θάρρος να προχωρούμε μαζί, υποστηρίζοντας ο ένας τον άλλον σε κάθε βήμα της ζωής μας.

3. Ενότητα 2: Κοινός Πατέρας (15 λεπτά)

- Διαβάστε το Πάτερ Ημών και εξηγήστε τον ρόλο του Θεού ως κοινός Πατέρας όλων.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Πτυχές του ρόλου του Θεού: ως κοινός πατέρας όλων: ενότητα, αγάπη, φροντίδα, συγχώρεση, συμπόνια, προστασία, καθοδήγηση

- Συζήτηση για την έννοια του Θεού ως Πατέρα και πώς αυτή η ιδέα προάγει την αδελφότητα.

Η έννοια του Θεού ως Πατέρα είναι κεντρική στην κατανόηση της χριστιανικής αδελφότητας. Μέσω της κοινής πατρότητας, οι πιστοί αναγνωρίζουν ο ένας τον άλλον ως αδέρφια, γεγονός που ενισχύει την αγάπη, τη συγχώρεση και την αλληλεγγύη μεταξύ τους. Η κοινή λατρεία και η πνευματική ζωή προσφέρουν ευκαιρίες για ενίσχυση αυτών των δεσμών, δημιουργώντας μια ισχυρή και ενωμένη κοινότητα πιστών.

- Δραστηριότητα: Δημιουργήστε μια αφίσα λέξεων σε ένα σχήμα-σύμβολο δικής σας επιλογής, που να απεικονίζει την έννοια του κοινού Πατέρα.

2^η διδακτική ώρα

4. Ενότητα 3: Κοινή Εστία (15 λεπτά)

- ο Διαβάζω το κείμενο:

Μετά την Πεντηκοστή, η νέα πραγματικότητα που δημιουργείται στον κόσμο, η Εκκλησία, ζει και κινείται σε μια νέα ατμόσφαιρα, άγνωστη μέχρι τότε. Οι πιστοί των Ιεροσολύμων, που έχουν βαπτιστεί στο όνομα της Αγίας Τριάδος, αποτελούν τον πυρήνα μιας καινούριας κοινότητας, που κέντρο της έχει τη λατρεία και την προσευχή. Ζουν με πνεύμα αδελφосύνης και αγάπης (κοινά δείπνα εκούσια κοινοκτημοσύνη), με καθημερινή τέλεση της Θείας Ευχαριστίας. Εκτός από αυτά και η ζωή τους είναι θαυμαστή. Ζουν στη γη, αλλά είναι πολίτες του ουρανού. Η ενότητα των πιστών στη Θεία Λειτουργία είναι ένα γεγονός που ξεπερνάει τα όρια του ατομισμού. Η κοινότητα των πιστών προσεύχεται όχι μόνο για τους παρόντες στη σύναξη, αλλά και για όσους δεν μπόρεσαν να παραστούν, ακόμη και για όσους δείχνουν εχθρική διάθεση απέναντί της. Σχολικό Βιβλίο Θρησκευτικών Α΄ Λυκείου, Διδ. Εν. 15

- ο Συζήτηση για την έννοια της Εκκλησίας
- ο Συζήτηση για την έννοια της κοινής εστίας στην Εκκλησία, ακόμα και όταν οι πιστοί δεν είναι στον ίδιο τόπο.

Η έννοια της κοινής εστίας στην Εκκλησία αναφέρεται στην πνευματική ενότητα και αδελφосύνη που αισθάνονται οι πιστοί, ακόμα και όταν βρίσκονται σε διαφορετικά μέρη. Παρά τις αποστάσεις, η κοινή πίστη στο Ιησού Χριστό, οι κοινές αξίες τους (αγάπη, προσφορά, αλληλεγγύη), η συμμετοχή στη λατρεία (Θεία Ευχαριστία) και στη προσευχή για όλους (ακόμη και για αυτούς που λείπουν ή έχουν εχθρική διάθεση απέναντί της) ενώνουν και δημιουργούν ένα αίσθημα ανήκειν σε μια παγκόσμια πνευματική οικογένεια.

- ο Αναφορά σε παραδείγματα Ορθόδοξων κοινοτήτων σε όλο τον κόσμο. Ποιες γνωρίζετε;
  - Ελληνορθόδοξη Κοινότητα στις Ηνωμένες Πολιτείες
  - Ρωσική Ορθόδοξη Κοινότητα στη Ρωσία
  - Σερβική Ορθόδοξη Κοινότητα στη Σερβία
  - Ρουμανική Ορθόδοξη Κοινότητα στη Ρουμανία
  - Ορθόδοξη Κοινότητα στην Αφρική
- ο Δραστηριότητα: Γράψτε μία επιστολή σε μια Ορθόδοξη κοινότητα σε άλλη χώρα μιλώντας για τα στοιχεία που αισθάνεστε ότι σας συνδέουν μαζί τους.

5. Ενότητα 4: Σώμα που Λειτουργεί με Όλα τα Μέλη (20 λεπτά)

- Διαβάστε το κείμενο για το σώμα της Εκκλησίας

Είμαστε ένα σώμα, το σώμα του Χριστού. Όπως το λέει ο Απ. Παύλος: «Έτσι και το πλήθος των χριστιανών είμαστε ένα σώμα χάρη στον Χριστό, και καθένας μας αποτελεί μέλος του σώματος, που μέλη του είναι κι όλοι οι άλλοι» (Ρωμ. 12, 45). Αφού είμαστε ενωμένοι με τον Χριστό, είμαστε δεμένοι και μεταξύ μας. Αυτό φαίνεται καλύτερα όταν κοινωνούμε. Μεταλαμβάνουμε από τον έναν άρτο και το ένα ποτήριο Α΄ Κορ. 10,17). Σχολικό Βιβλίο Θρησκευτικών Α΄ Λυκείου, Διδ. Εν. 15 από τον απ. Παύλο.

- Βιωματική δραστηριότητα: "Το σώμα συνεργάζεται"

Ζήτησε από τα παιδιά να σηκωθούν και να κάνουν μια μικρή δραστηριότητα (π.χ. να περπατήσουν, να πιάσουν κάτι, να ζωγραφίσουν). Ρώτησέ τα: Ποιο μέρος του σώματός σας χρησιμοποιήσατε; (π.χ. πόδια, χέρια, μάτια) Θα μπορούσατε να το κάνετε αν λείπει κάποιο μέρος;

Εξήγησε: Όπως όλα τα μέλη του σώματος συνεργάζονται για να λειτουργήσει σωστά, έτσι και οι πιστοί μέσα στην Εκκλησία είμαστε όλοι διαφορετικοί αλλά απαραίτητοι, επειδή μαζί αποτελούμε το "σώμα του Χριστού". Κεφαλή είναι ο Χριστός. Ενωνόμαστε μαζί Του αλλά και μεταξύ μας κοινωνώντας το Σώμα και το Αίμα ΤΟΥ.

Συμπέρανε: διαφορετικότητα, μοναδικότητα-αξία, ενότητα, συνεργασία, συνεισφορά, αλληλεξάρτηση.

- Ερωτήσεις συζήτησης:

- Γιατί νομίζετε ότι ο Απόστολος Παύλος παρομοίασε την Εκκλησία με το σώμα;
- Αν ένα μέλος του σώματος πονάει, τι γίνεται με όλο το σώμα; Μοιάζει αυτό με το πώς πρέπει να φερόμαστε μεταξύ μας στην Εκκλησία;
- Όλοι είμαστε ίδιοι στο σώμα της Εκκλησίας;

Ενδεικτικές απαντήσεις

- Επειδή στο σώμα όλα τα μέλη είναι διαφορετικά, αλλά συνεργάζονται. Έτσι κι οι άνθρωποι στην Εκκλησία έχουν διαφορετικά χαρίσματα, αλλά είναι όλοι απαραίτητοι.
- Όλο το σώμα υποφέρει (π.χ. αν πονάει το δόντι, νιώθει άσχημα όλος ο άνθρωπος). Έτσι κι αν ένας άνθρωπος στην Εκκλησία στεναχωριέται, όλοι πρέπει να τον νοιαζόμαστε.
- Όχι, δεν είμαστε ίδιοι. Κάθε μέλος έχει διαφορετικό ρόλο. Άλλος βοηθά με προσευχή, άλλος με καλοσύνη, άλλος με έργα. Όλοι όμως είναι απαραίτητοι.

- **Δραστηριότητα:** Κάθε μαθητής επιλέγει έναν ρόλο ή μια λειτουργία μέσα στην Εκκλησία και εξηγεί πώς συμβάλλει στη συνολική λειτουργία της κοινότητας.

Ο Ρόλος Κάθε Μέλους της Εκκλησίας

Η Εκκλησία, ως σώμα του Χριστού, αποτελείται από διάφορα μέλη, καθένα από τα οποία έχει έναν μοναδικό και σημαντικό ρόλο. Η αλληλεξάρτηση και η συνεργασία μεταξύ αυτών των μελών είναι κρίσιμη για την ευημερία και την πνευματική υγεία της Εκκλησίας. Ας αναλύσουμε τους ρόλους αυτών των μελών:

1. Πνευματικοί Ηγέτες και Κληρικοί

- **Επίσκοποι, Ιερείς και Διάκονοι:** Αυτοί οι πνευματικοί ηγέτες είναι υπεύθυνοι για τη διοίκηση των Μυστηρίων, την πνευματική καθοδήγηση και την κατήχηση των πιστών. Ο ρόλος τους είναι να διδάσκουν τον Λόγο του Θεού, να προσφέρουν ποιμαντική φροντίδα και να προάγουν την ενότητα και την αλληλοϋποστήριξη μέσα στην Εκκλησία.
- **Μοναχοί και Μοναχές:** Αφιερωμένοι στη ζωή της προσευχής και της ασκητικής πρακτικής, αυτοί οι πιστοί ενισχύουν την πνευματική ζωή της Εκκλησίας και προσφέρουν παραδείγματα αφοσίωσης και πίστης.

2. Λαϊκοί Πιστοί

- **Οικογένειες:** Οι γονείς είναι οι πρώτοι διδάσκαλοι της πίστης για τα παιδιά τους. Η οικογένεια θεωρείται "κατ' οίκον εκκλησία", όπου η πίστη καλλιεργείται και μεταδίδεται από γενιά σε γενιά.
- **Εργαζόμενοι και Επαγγελματίες:** Οι λαϊκοί πιστοί, μέσα από τις καθημερινές τους δραστηριότητες και την εργασία τους, έχουν την ευκαιρία να ζήσουν και να διαδώσουν τις χριστιανικές αξίες, προάγοντας την ηθική και την δικαιοσύνη στην κοινωνία.

3. Κατηχητές και Εκπαιδευτές

- Αυτοί που διδάσκουν την πίστη στα κατηχητικά σχολεία, σε νεανικές ομάδες ή μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων έχουν την ευθύνη να μεταδώσουν τις αλήθειες της Ορθοδοξίας και να ενισχύσουν την πίστη των νέων και των ενηλίκων.

4. Εθελοντές και Φιλάνθρωποι

- **Κοινωνική Δράση και Φιλανθρωπία:** Πιστοί που συμμετέχουν σε φιλανθρωπικές δράσεις, όπως συσσίτια, κοινωνικές υπηρεσίες, υποστήριξη των φτωχών και των αδυνάτων, ενσαρκώνουν την αγάπη του Χριστού μέσα από τις πράξεις τους.
- **Υγειονομικοί και Κοινωνικοί Εργάτες:** Πιστοί που εργάζονται στους τομείς της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας συμβάλλουν με τις επαγγελματικές τους γνώσεις και δεξιότητες στην παροχή βοήθειας και υποστήριξης στους ασθενείς και στους άπορους.

5. Καλλιτέχνες και Δημιουργοί

- **Εικονογράφοι, Μουσικοί και Συγγραφείς:** Αυτοί οι πιστοί χρησιμοποιούν τα ταλέντα τους για να δημιουργήσουν έργα τέχνης, μουσικής και λογοτεχνίας που δοξάζουν τον Θεό και εμπνέουν την πίστη στους άλλους.

6. Νεολαία

- Οι νέοι της Εκκλησίας αποτελούν το μέλλον και έχουν την ευθύνη να διατηρήσουν και να προάγουν την πίστη τους μέσα από τη συμμετοχή τους σε νεανικές ομάδες, κατηχητικά και εθελοντικές δράσεις.

6. Συμπεράσματα και Εφαρμογή (10 λεπτά)

- Ανακεφαλαίωση των βασικών σημείων.
- Η κάθε ομάδα διαλέγει ένα από τα δύο θέματα:
- ❖ «Η αδελφότητα στην καθημερινή μας ζωή». (Πώς μπορούμε να δείχνουμε ότι είμαστε αδέρφια μέσα στην Εκκλησία, στην καθημερινή μας ζωή;) ή
- ❖ Τελική προσευχή για την ενότητα και την αδελφότητα στην Εκκλησία.
-

Ενδεικτικές απαντήσεις για τα παιδιά

1. Όταν βοηθάμε έναν συμμαθητή μας που δυσκολεύεται.
2. Όταν μοιραζόμαστε πράγματα και δεν κρατάμε μόνο για τον εαυτό μας.
3. Όταν συγχωρούμε κάποιον που μας στενοχώρησε.
4. Όταν παρηγορούμε ή κάνουμε χαρούμενο κάποιον που είναι λυπημένος.
5. Όταν προσευχόμαστε για τους άλλους.

«Κύριε Ιησού Χριστέ,
Σε ευχαριστούμε που μας έκανες μέλη του αγίου Σου σώματος, της Εκκλησίας.
Βοήθησέ μας να αγαπάμε ο ένας τον άλλον σαν αδέρφια, να συγχωρούμε, να βοηθάμε και να χαιρόμαστε μαζί.
Δίδαξέ μας να είμαστε ενωμένοι μαζί Σου και μεταξύ μας, όπως τα μέλη του σώματος είναι ενωμένα και συνεργάζονται.
Σε Σένα δίνουμε δόξα, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, τώρα και πάντα και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.»

○

Για το Σπίτι -eclass

❖ Σωστό-Λάθος:

1. Η Εκκλησία διδάσκει ότι μόνο οι άνθρωποι από την ίδια χώρα είναι αδέρφια.
2. Στην πολυπολιτισμική κοινωνία, η Εκκλησία πρέπει να αγνοεί τις διαφορετικές παραδόσεις των ανθρώπων.
3. Αδελφότητα σημαίνει να δείχνουμε αγάπη, σεβασμό και φροντίδα μόνο στους φίλους μας.
4. Η Εκκλησία μπορεί να ενισχύσει την ενότητα βοηθώντας φτωχούς και πρόσφυγες.

5. Όλοι οι άνθρωποι είναι παιδιά του Θεού και γι' αυτό πρέπει να τους σεβόμαστε και να τους αγαπάμε.

❖ **Εργασία:** γράψε μία έκθεση με θέμα « Πώς μπορεί η Εκκλησία να ενισχύσει την αίσθηση της αδελφότητας σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία; »

➤ Οδηγίες για τους μαθητές

1. Στην αρχή εξηγήστε τι σημαίνει «αδελφότητα» στην Εκκλησία.
2. Σκεφτείτε τι σημαίνει «πολυπολιτισμική κοινωνία» (άνθρωποι από διαφορετικές χώρες, θρησκείες, παραδόσεις).
3. Δώστε παραδείγματα πώς η Εκκλησία μπορεί να δείξει αγάπη και ενότητα σε όλους.
4. Προσπαθήστε να πείτε τι μπορούμε να κάνουμε κι εμείς προσωπικά για να ζούμε την αδελφότητα.

Συμπεράσματα

Με αυτό το σχέδιο μαθήματος, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν βαθύτερα την έννοια της αδελφότητας στην Ορθόδοξη Εκκλησία και να εξερευνήσουν τρόπους για να εφαρμόσουν αυτήν την αδελφότητα στην καθημερινή τους ζωή. Οι δραστηριότητες θα βοηθήσουν στην ενίσχυση της κατανόησης και της αίσθησης της ενότητας μεταξύ των μαθητών.